

Odbor za kulturo in izobraževanje

2020/2244(INI)

26.1.2021

MNENJE

Odbora za kulturo in izobraževanje

za Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

o evropskem semestru za usklajevanje ekonomskih politik: vidiki zaposlovanja in socialni vidiki v letni strategiji za trajnostno rast za leto 2021 (2020/2244(INI))

Pripravljalnica mnenja: Sabine Verheyen

(*) Postopek s pridruženim odborom – člen 57 Poslovnika

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za kulturo in izobraževanje poziva Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. opozarja, da je izobraževanje naložba v našo skupno prihodnost, ki pozitivno vpliva na socialno kohezijo, kar je pogoj za gospodarsko rast, ustvarjanje delovnih mest in zaposlovanje; poudarja, da imata izobraževanje in kultura pomembno vlogo pri osebnem razvoju in kritičnem razmišljanju državljanov, pri družbeni mobilnosti, spodbujanju ustvarjalnosti in inovativnosti ter ozaveščanju o glavnih skupnih izzivih, kot so podnebne spremembe, digitalna preobrazba in prelomne tehnologije; opozarja, da je cilj nenehno izboljševati politike EU in držav članic na področju izobraževanja, usposabljanja ter znanj in spretnosti, da bi zagotovili vključujoče, dostopno in zelo kakovostno izobraževanje ter celovito vseživljenjsko učenje in usposabljanje za vse ter nadgrajevanje znanj in spretnosti in prekvalifikacije, zlasti osebam z nižjo stopnjo izobrazbe ali zaposljivosti ter mladim, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljujejo, in dolgotrajno brezposelnim; poudarja, da se je treba pripraviti na učinek, ki ga bo tehnološki napredek imel na trg dela in javnost, vključno z avtomatizacijo, umetno inteligenco in robotiko, pa tudi na vsakdanje življenje ter na naš osebni in kolektivni odnos do znanja, učenja in informacij; v zvezi s tem opozarja, da je za boj proti dezinformacijam in za aktivno digitalno državljanstvo pomembno pridobiti večšine s področja medijske pismenosti;
2. poudarja, da je treba izvajati evropski steber socialnih pravic; poziva k pravočasnem sprejetju jamstva za otroke in k odločnem izvajanju jamstva za mlade v državah članicah ter k uresničitvi ciljev trajnostnega razvoja glede kakovostnega izobraževanja, da bodo vsi imeli dostop do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja za polno udeležbo v družbi in vključitev na trg dela; poziva Komisijo, naj hitro predstavi akcijski načrt za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic in dodatno prilagodi kazalnike svojega pregleda socialnih kazalnikov in njihovo spremljanje;
3. poudarja, da morajo države članice izboljšati vzajemno priznavanje ter prenosljivost znanj in spretnosti, diplom in osebnih kvalifikacij na notranjem trgu dela ter tako prispevati k oblikovanju evropskega izobraževalnega prostora, ki bo izboljšal mobilnost delovne sile in okrepil mednarodno konkurenčnost gospodarstva EU;
4. meni, da bi morala biti rekordna finančna podpora, ki jo bo EU namenila za okrevanje po pandemiji covid-19, usmerjena v vrnitev izgubljenih delovnih mest in gospodarsko rast na način, ki bo vključujoč in bo v enaki meri koristil vsem, obravnavati pa bi morala tudi strukturno socialno-ekonomsko prikrajšanost, vključno z zgodnjim opuščanjem šolanja in šolskim neuspehom; opozarja, da je redno obiskovanje šole močno povezano z dostopom do sistemov socialne zaščite, ki zagotavljajo osnovne potrebe otrok in njihovih družin, vključno s kakovostno prehrano in zdravstvenim varstvom; poudarja, da evropskega zelenega in digitalnega prehoda ni mogoče zares uresničiti brez postopne in celovite preobrazbe sistemov izobraževanja in usposabljanja, kar bi zahtevalo velike naložbe in poseben poudarek na tem, da nihče ne sme biti zapostavljen; poudarja, da se je treba iz krize zaradi covid-19 kaj naučiti, tako da

uporabimo dobre prakse nekaterih držav, kot je vzajemno učenje in uporaba digitalnih orodij v izobraževanju;

5. je zaskrbljen zaradi vpliva pandemije covid-19 na izobraževanje, ker med državami članicami obstajajo velike razlike na področju digitalnega izobraževanja in v nekaterih državah članicah 32 % učencev in dijakov več mesecev ni imelo dostopa do izobraževanja zaradi številnih razlogov, tako strukturnih kot materialnih; je zaskrbljen, ker študenti na univerzi ter v poklicnem izobraževanju in usposabljanju ne morejo slediti rednim učnim načrtom, kar bo vplivalo na njihov že tako omejen dostop do trga dela, saj je bilo po podatkih Eurostata leta 2018 26,3 % mladih v EU med 16. in 29. letom starosti že izpostavljenih tveganju revščine ali socialne izključenosti¹; poudarja, da bi moral zeleni in digitalni prehod v EU temeljiti na pravičnosti v družbi in bi moral obravnavati področja, kot so zaposlovanje, znanja in spretnosti ter izobraževanje, ter zagotavljati podporo in takojšnjo pomoč pri izpolnjevanju osnovnih potreb tistim, ki jih je pandemija covid-19 najbolj prizadela, kot so mlajše generacije, ženske, invalidi, starši samohranilci in druge ranljive skupine; poudarja, da ima poučevanje zdravstvene vzgoje in osnovnega zdravstvenega varstva v šolah pomembno vlogo pri blaženju posledic pandemije ter pri preprečevanju prihodnjih izrednih razmer na področju javnega zdravja in pripravljenosti nanje;
6. poziva države članice, naj povečajo delež BPD, namenjen za izobraževanje, in v svoje nacionalne načrte za okrevanje in odpornost vključijo ambiciozne naložbe za vse ravni izobraževanja, tudi za poklicno izobraževanje in usposabljanje, izpopolnjevanje in prekvalifikacijo, kar je pogoj za gospodarsko okrevanje, ki spodbuja socialno kohezijo in odpravlja neenakosti;
7. pozdravlja, da so v evropski semester vključeni elementi, ki se nanašajo na posebne dejavnosti v sektorjih izobraževanja, kulture, športa in medijev v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost; poziva Komisijo, naj pozorno spremlja poročila držav članic o napredku pri izvajanju nacionalnih programov reform v okviru evropskega semestra, da bi preverila, v kolikšni meri so bili doseženi cilji mehanizma za okrevanje in odpornost;
8. poziva Komisijo, naj izobraževanje bolje poveže v okvir evropskega semestra in svojo sedanjo osredotočenost razširi na socialne cilje, digitalno izobraževanje in kakovost zagotovljenega izobraževanja, da bo mogoče oceniti razvoj in reforme izobraževalnih sistemov in dosledno preverjati izvajanje akcijskih načrtov, agend in ciljev okrevanja EU po vsej Uniji;
9. poziva države članice, naj oblikujejo nacionalne načrte za okrevanje in odpornost, pri čemer naj vsaj 25 % sredstev namenijo za socialne naložbe, in naj, predvsem pri izvajanju svojih priporočil za posamezne države, dajo prednost ciljno usmerjenim naložbam v digitalno infrastrukturo in opremo za izobraževalne ustanove in učence, da bi zagotovile enakopraven dostop do učenja na daljavo in spletnega učenja za otroke, dijake in študente in mlade invalide, ljudi z manj priložnostmi in ljudi iz prikrajsanih skupin ter iz oddaljenih in podeželskih območij in tiste s posebnimi učnimi potrebami, ker bi morali vsi otroci in vsi mladi imeti dostop do izobraževanja;

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Young_people_-_social_inclusion

10. ugotavlja, da je pandemija covid-19 močno prizadela ustvarjalne in kulturne sektorje in industrije, vključno s prireditvami in predstavami, kulturnim turizmom in nesnovno kulturno dediščino, in da ogroža obstoj številnih umetnikov in ustvarjalnih podjetij; obžaluje, da Komisija v svojem sporočilu z dne 17. septembra 2020 o letni strategiji EU za trajnostno rast 2021 (COM(2020)0575) ni upoštevala posledic za kulturo, ter poziva Komisijo in države članice, naj opredelijo in sprejmejo posebne pobude za zaščito tega sektorja; zlasti poziva države članice, naj se močno osredotočijo na kulturo in najmanj 2 % svojih nacionalnih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost namenijo kulturnim in ustvarjalnim sektorjem, saj je pandemija covid-19 to področje najbolj prizadela in bo tudi srednjeročno najbolj prizadeto; spodbuja države članice, naj pospešijo prizadevanja za izboljšanje svojih sistemov socialne zaščite in delovnih pogojev zaposlenih v tem sektorju;
11. poziva države članice, naj upoštevajo priporočilo Parlamenta, da naj dajo prednost naložbam v izobraževanje in usposabljanje, tako da sektorju dodelijo najmanj 10 % svojih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost, da se bo lahko prilagodil novim izzivom zaradi pandemije ter pravičnemu digitalnemu in zelenemu prehodu;
12. poziva Komisijo in države članice, naj mehanizem za okrevanje in odpornost izkoristijo za vzpostavitev pogojev, da bo digitalno in kombinirano učenje na voljo po vsej Evropski uniji kot dopolnilo k pouku v učilnici, tudi zato, da bi izobraževalne sisteme naredili bolj vključujoče, poseben poudarek pa bi moral biti na enakem dostopu do zelo kakovostnega izobraževanja in usposabljanja za prikrajšane skupine, saj je socialno-ekonomsko ozadje otrok in mladih trenutno eden od dejavnikov, ki vpliva na njihove rezultate izobraževanja; je zaskrbljen, ker se je delež mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljujejo, močno povečal, in poziva k ciljno usmerjenemu financiranju, da bi tej ranljivi skupini omogočili nove priložnosti; opozarja na cilj programa znanj in spretnosti za EU, da se bistveno zmanjša vrzel v digitalnih znanjih in spretnostih, ob upoštevanju, da 42 % Evropejcev še vedno nima osnovnih digitalnih znanj in spretnosti, in tako omogoči dejavno digitalno udeležbo državljanov; poziva Komisijo, naj digitalno izobraževanje bolje vključi v evropski semester; poleg tega poudarja, da je treba obravnavati velike razlike med spoloma na področju digitalnih znanj in spretnosti ter delovnih mest v tehnološkem sektorju;
13. poziva države članice, naj sprejmejo potrebne ukrepe za okrepitev svoje digitalne infrastrukture, povezljivosti in izobraževalnih metod, ki jih uporabljajo v šolah, na univerzah in v učnih centrih, ter pospešijo reforme za digitalno preobrazbo, da bodo od nje imeli koristi vsi Evropejci, ter naj si še posebej prizadevajo zagotoviti, da bo izobraževanje prek spleta dostopno vsem; v zvezi s tem opozarja, da je treba ustrezno usposobiti učitelje, vodje usposabljanja in starše, ki imajo ključno vlogo pri digitalni preobrazbi, zlasti v zvezi z novimi oblikami, kot sta učenje na daljavo in kombinirano učenje; poudarja, da je treba temeljito oceniti učinek prevelike izpostavljenosti digitalnemu svetu, in poziva k ukrepom za boljše razumevanje tveganj, ki jih prinašajo digitalne tehnologije, ki lahko prizadenejo zlasti otroke in mlade; poudarja, da dostop do digitalnega in spletnega izobraževanja dolgoročno ni mišljen kot nadomestilo, temveč kot dopolnilo neposredni interakciji med učitelji in učenci, saj lahko samo učenje z osebnim stikom učinkovito zagotavlja pridobivanje medosebnih in socialnih spretnosti;

14. poziva Komisijo, naj podpre države članice, ki zaostajajo pri vzpostavljanju digitalne infrastrukture in povezljivosti, tako da jim zagotovi dodatna strokovna posvetovanja;
15. pozdravlja dejstvo, da mehanizem za okrevanje in odpornost podpira digitalni prehod z najmanj 20 % odhodkov, namenjenih digitalnim področjem, in v zvezi s tem poudarja, da je treba zagotoviti, da bo povezljivost gigabitne družbe koristila čim večjemu številu državljanov EU, tudi tistim, ki živijo na podeželskih in oddaljenih območjih; poudarja, da bi morala širokopasovna povezava veljati za javno dobrino, njena infrastruktura pa bi morala biti ustrezno financirana, da bi bila splošno dostopna kot ključni dejavnik za odpravo digitalnega razkoraka ter za zagotovitev poštenega in pravičnega prehoda na digitalno gospodarstvo;
16. opozarja, da je treba zagotoviti posebno podporo medijskemu sektorju, ki ima ključno vlogo v naših demokracijah, in sicer na način, ki spoštuje in spodbuja svobodo in pluralnost medijev v času, ko v spletnem okolju vse bolj prevladuje nekaj velikih akterjev z vse večjo tržno močjo in gibljivimi davčnimi osnovami, kar včasih številnim manjšim evropskim podjetjem preprečuje zagon in širitev na enotnem trgu, kot je poudarjeno v sporočilu Komisije o letni strategiji EU za trajnostno rast 2021; opozarja države članice, da je Komisija v akcijskem načrtu za medije, ki je bil predstavljen 3. decembra 2020, določila posebne ukrepe, ki naj bi sektorjem radiodifuzije, časopisja in kinematografije pomagali, da si opomorejo od velike izgube prihodkov iz oglaševanja zaradi omejitve gibanja, ki jo je prinesla pandemija, ter spodbujali pripravo in distribucijo digitalnih vsebin; meni, da bi morali biti ti ukrepi vključeni v najmanj 20-odstotni delež odhodkov, ki jih je treba v vsakem nacionalnem načrtu za okrevanje in odpornost nameniti digitalnemu sektorju;
17. poziva države članice, naj pospešijo okrevanje in povečajo odpornost športa na splošno in še zlasti množičnega športa na krize ter naj poskrbijo, da bo imel športni sektor poln dostop do mehanizma za okrevanje in odpornost; poudarja, da ima šport pomembne družbene funkcije, saj spodbuja socialno vključevanje, integracijo in vrednote, kot so medsebojno spoštovanje, solidarnost, raznolikost in enakost, vključno z enakostjo spolov, ter poudarja, da pomaga blažiti in preprečevati vpliv omejitve gibanja in zaprtja šol na telesno in duševno zdravje; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj okrepi socialno vključevanje s pomočjo športa in razišče nove možnosti, kako bi lahko z njim dosegli čim večji učinek in čim več ljudi.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	26.1.2021
Izid končnega glasovanja	+ : 24 - : 0 0 : 4
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Asim Ademov, Isabella Adinolfi, Andrea Bocskor, Gilbert Collard, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Aleksis Jeorgulis (Alexis Georgoulis), Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Salima Yenbou, Teodoros Zagorakis (Theodoros Zagorakis), Milan Zver
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Ibán García Del Blanco, Marcel Kolaja, Radka Maxová, Diana Riba i Giner

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

24	+
ID	Gilbert Collard
NI	Isabella Adinolfi
PPE	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Tomasz Frankowski, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Teodoros Zagorakis (Theodoros Zagorakis), Milan Zver
Renew	Laurence Farreng, Irena Joveva, Radka Maxová
S&D	Ibán García Del Blanco, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio
The Left	Aleksis Jeorgulis (Alexis Georgoulis), Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Marcel Kolaja, Diana Riba i Giner, Salima Yenbou

4	0
ECR	Elzbieta Kruk, Dace Melbārde, Andrej Slabakov (Andrey Slabakov)
ID	Gianantonio Da Re

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani